

Treball autònom

Evolució i perfil del treball autònom

Juny 2023

Data d'actualització: 04/10/2023

Observatori del Treball i Model Productiu

En finalitzar el mes de juny es comptabilitzen 563.168 afiliacions per compte propi a la Seguretat Social a Catalunya, de les que gairebé el 60% són d'autònoms persones físiques (334.139 afiliacions). A continuació, amb prop de 95.000 afiliacions es troben els membres d'òrgans d'administració de societats (16,9%), seguits pels socis de societats amb unes 82.600 afiliacions (14,7%).

En termes inter trimestrals, les afiliacions per compte propi han crescut un 0,9%, com acostuma a succeir entre finals de març i finals de juny des de l'any 2010. Per col·lectius, tots han augmentat i destaca l'impuls per sobre de l'1% dels familiars col·laboradors, el grup d'altres i els membres d'òrgans d'administració de societats. Per la seva part, els autònoms persones físiques també han registrat un increment rellevant (+0,8%), però un xic per sota de la mitjana de l'afiliació per compte propi.

Interanualment, les afiliacions per compte propi retornen al creixement, tot i que amb un tímid 0,1%, després de tres trimestres de descens. Ara bé, només han contribuït a l'ascens el grup d'altres (familiars de socis, religiosos i membres de col·legis professionals) amb un increment del 7,1% i els membres d'òrgans d'administració de societats (+4%). En l'altre extrem, les afiliacions de socis de societats i els familiars col·laboradors han disminuït un 2,1% i les d'autònoms persones físiques un 0,6%.

El 9% de l'afiliació a Catalunya són autònoms persones físiques.

Representen 6 de cada 10 afiliacions per compte propi.

L'afiliació per compte propi ha crescut en tots els col·lectius respecte del mes de març.

En termes interanuals, l'afiliació per compte propi registra un lleu augment del 0,1%, gràcies als membres d'òrgans d'administració de societats i al grup d'altres.

Taula 1

Catalunya – Afiliació per compte propi a la Seguretat Social per col·lectius

Juny de 2023 (últim dia del trimestre)

	Valor		Var. intertrimestral		Var. interanual	
	Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa
Autònoms persones físiques	334.139	59,3%	2.683	0,8%	-2.074	-0,6%
Familiar col·laborador	31.779	5,6%	544	1,7%	-688	-2,1%
Soci de societat	82.595	14,7%	280	0,3%	-1.783	-2,1%
Membre òrgan administració societat	94.974	16,9%	1.197	1,3%	3.655	4,0%
Altres ¹	19.681	3,5%	297	1,5%	1.301	7,1%
Total afiliació per compte propi	563.168	100,0%	5.001	0,9%	411	0,1%

¹Inclou familiars de socis, religiosos i els que formen part de col·legis professionals

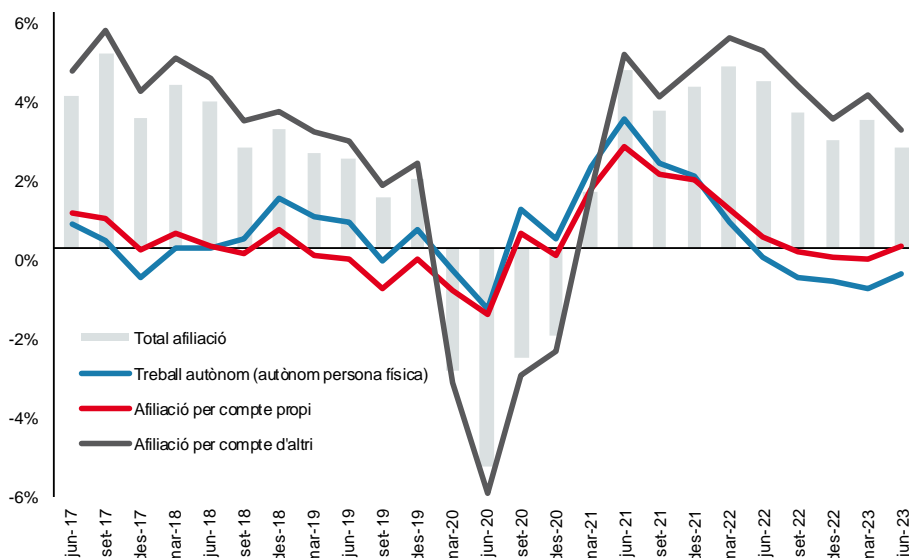
Font: Ministeri de Treball i Economia Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

En comparar l'evolució del treball assalariat i del treball per compte propi (gràfic 1) s'observa com el primer continua augmentant amb força (+3%), mentre que el segon tot i reprendre el creixement ho fa molt discretament (+0,1%). Per contra, el treball autònom, el subgrup principal del treball per compte propi, es manté en terreny negatiu en encadenar cinc trimestres de caigudes (-0,6%).

Gràfic 1

Catalunya - Variació interanual de l'afiliació (en %)

Juny de 2017 a juny de 2023 (últim dia del trimestre)

El treball per compte propi registra un tímid ascens interanual, mentre que els autònoms persones físiques continuen descendint.

En canvi, el treball per compte d'altri, tot i reduir-se l'impuls, segueix creixent amb força.

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les dades de la TGSS

Per demarcacions i en termes interanuals, l'afiliació per compte propi s'ha incrementat amb més intensitat a Girona (+0,9%), seguida de Tarragona (+0,5%) i Barcelona, on s'ha mantingut pràcticament estable (+0,02%). En canvi, ha minvat un 1,4% a Lleida.

Tanmateix, l'evolució per col·lectius ha estat desigual: Girona i Tarragona són els dos únics territoris amb un augment dels autònoms persones físiques (+0,5% i +0,1%, respectivament); a Girona també han crescut els socis de societats (+0,8%) i a Tarragona els familiars col·laboradors (+0,3%), i arreu han ascendit els membres d'òrgans d'administració de societats i els altres.

Taula 2

Catalunya – Afiliació per compte propi a la Seguretat Social per col·lectiu i província

Juny de 2023 (últim dia del trimestre)

		Autònoms persones físiques	Familiar col·laborador	Soci de societat	Membre òrgan administració societat	Altres ⁽¹⁾	Total afiliació per compte propi
Valor	Barcelona	240.967	21.905	57.531	71.087	14.397	405.887
	Girona	38.199	3.901	9.549	9.816	2.124	63.589
	Lleida	21.475	2.091	6.117	6.513	1.298	37.494
	Tarragona	33.498	3.882	9.398	7.558	1.862	56.198
	Catalunya	334.139	31.779	82.595	94.974	19.681	563.168
Variació interanual absoluta	Barcelona	-1.851	-571	-1.528	3.051	977	78
	Girona	173	-83	79	279	104	552
	Lleida	-421	-47	-162	57	48	-525
	Tarragona	25	13	-172	268	172	306
	Catalunya	-2.074	-688	-1.783	3.655	1.301	411
Variació interanual relativa	Barcelona	-0,8%	-2,5%	-2,6%	4,5%	7,3%	0,0%
	Girona	0,5%	-2,1%	0,8%	2,9%	5,1%	0,9%
	Lleida	-1,9%	-2,2%	-2,6%	0,9%	3,8%	-1,4%
	Tarragona	0,1%	0,3%	-1,8%	3,7%	10,2%	0,5%
	Catalunya	-0,6%	-2,1%	-2,1%	4,0%	7,1%	0,1%

⁽¹⁾ Inclou familiars de socis, religiosos i els que formen part de col·legis professionals

En relació amb un any abans, els autònoms persones físiques només creixen a Girona i Tarragona.

Font: Ministeri de Treball i Economia Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

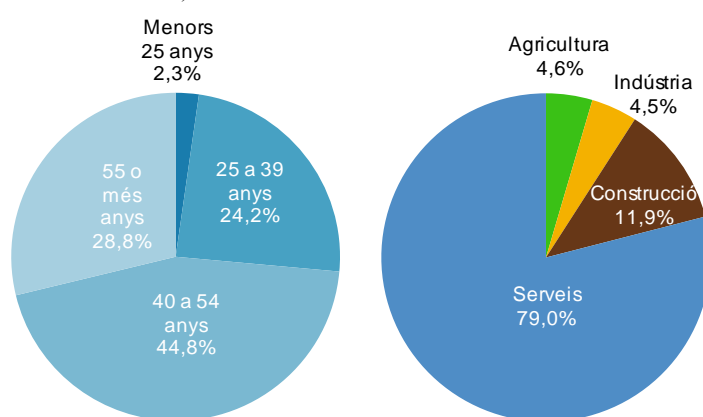
Quant als trets personals dels autònoms persones físiques, tres de cada cinc són homes i predomina la nacionalitat espanyola (quatre de cada cinc). Atenent a l'edat, el tram més nombrós és el de 40 a 54 anys (més de dos de cada cinc).

Pel que fa a les característiques del negoci, la majoria desenvolupen activitats en el sector serveis i no tenen personal assalariat (quatre de cada cinc en ambdós casos), tenen una antiguitat de 5 o més anys (una mica més de la meitat) i només treballen com a autònoms (nou de cada deu).

Gràfics 2 i 3

Catalunya – Perfil de l'autònom persona física per edat i per sector d'activitat

Juny de 2023 (últim dia del trimestre)

Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les dades del Ministeri de Treball i Economia Social

Respecte de l'evolució trimestral, la tònica general ha estat d'increment del treball autònom. Per sexe, destacat un ascens més fort de les dones (+1,2%) que els homes (+0,6%), i per edat de les franjes dels extrems (menors de 25 anys +1,6% i 55 o més anys +1,2%). Quant a la nacionalitat, són les persones estrangeres les que han crescut més (+2,9% davant del +0,3%).

Intertrimestralment, creix el treball autònom en la majoria de col·lectius.

Per sexe, el treball autònom femení s'incrementa amb més força que el masculí.

Sectorialment, només els serveis han registrat una pujada del treball autònom (+1%) i, per situació professional, sobresurt l'increment més intens dels autònoms amb assalariats (+3%) i dels que també treballen per compte d'altri (+4,3%).

Quant a la base de cotització, sobresurt l'augment del 69,6% del treball autònom que cotitza per la base mínima (14.052 més) i, per contra, cauen un 4,3% (11.938 menys) els que cotitzen entre la base mínima i 1,5 vegades aquesta. Aquesta evolució s'explica principalment per l'entrada en vigor l'1 de gener de 2023 del Reial decret llei 13/2022, de 26 de juliol, pel que s'estableix el nou sistema de cotització pels treballadors per compte propi o autònoms i es millora la protecció per cessament d'activitat¹, i l'adaptació a aquesta nova normativa per part dels autònoms persones físiques.

Interanualment, només creix el treball autònom femení (+0,3%; 424 més), la franja de 55 o més anys (+0,9%; 875 més), les persones estrangeres (+5,9%; 3.427 més), els que fan pluriactivitat (+3,5%; 924 més), les que cotitzen per sobre de la base mínima i les que tenen una antiguitat entre 6 mesos i 3 anys o bé de 5 o més anys. D'entre els descensos, dos sobresurten: la cotització per la base mínima (-88,2%) i els autònoms amb una antiguitat de 3 a 5 anys (-6,9%).

Respecte de juny de 2022 i per trets personals, només creix el treball autònom femení; el grup de 55 o més anys, i en les persones estrangeres.

¹ Consultable en línia a: <https://www.boe.es/eli/es/rdl/2022/07/26/13>

Taula 3

Catalunya – Perfil de l'autònom persona física

Juny de 2023 (últim dia del trimestre)

	Valor	%	Var. intertrimestral		Var. interanual	
			Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa
Per sexe						
Homes	211.015	63,2%	1.242	0,6%	-2.498	-1,2%
Dones	123.124	36,8%	1.441	1,2%	424	0,3%
Per edat						
Menors de 25 anys	7.576	2,3%	119	1,6%	-108	-1,4%
De 25 a 39 anys	80.769	24,2%	699	0,9%	-925	-1,1%
De 40 a 54 anys	149.631	44,8%	679	0,5%	-1.916	-1,3%
De 55 o més anys	96.163	28,8%	1.186	1,2%	875	0,9%
Per nacionalitat						
Nacionals	272.276	81,5%	949	0,3%	-5.501	-2,0%
Estrangers/eres	61.863	18,5%	1.734	2,9%	3.427	5,9%
Per sector d'activitat						
Agricultura	15.223	4,6%	-12	-0,1%	-500	-3,2%
Indústria	15.133	4,5%	-47	-0,3%	-434	-2,8%
Construcció	39.764	11,9%	0	0,0%	-426	-1,1%
Serveis	264.019	79,0%	2.742	1,0%	-714	-0,3%
Per situació professional						
Sense assalariats	271.783	81,3%	893	0,3%	-1.641	-0,6%
Amb assalariats	62.356	18,7%	1.790	3,0%	-433	-0,7%
Sense pluriactivitat	306.496	91,7%	1.535	0,5%	-2.998	-1,0%
Amb pluriactivitat ⁽¹⁾	27.643	8,3%	1.148	4,3%	924	3,5%
Per antiguitat en el negoci						
Menys de 6 mesos	29.188	8,7%	1.204	4,3%	-202	-0,7%
De 6 a 11 mesos	21.943	6,6%	1.191	5,7%	377	1,7%
D'1 a 3 anys	59.863	17,9%	1.258	2,1%	529	0,9%
De 3 a 5 anys	38.696	11,6%	-1.833	-4,5%	-2.865	-6,9%
5 o més anys	184.449	55,2%	863	0,5%	87	0,0%
Per base de cotització						
Base mínima ⁽²⁾	34.242	10,2%	14.052	69,6%	-254.912	-88,2%
Entre b mínima i 1,5 b mínima	264.753	79,2%	-11.938	-4,3%	245.613	1283,2%
Entre 1,5 i 2 b mínima	15.282	4,6%	777	5,4%	5.589	57,7%
Entre 2 i 3 b mínima	15.883	4,8%	-234	-1,5%	714	4,7%
Més de 3 vegades b mínima	3.979	1,2%	26	0,7%	922	30,2%
Catalunya	334.139	100,0%	2.683	0,8%	-2.074	-0,6%
Espanya	2.034.738	100,0%	13.819	0,7%	-13.438	-0,7%

⁽¹⁾ Autònom que cotitza pel règim per compte propi corresponent i que també està d'alta en algun altre règim per compte d'altri de la Seguretat Social.

⁽²⁾ Inclou les afiliacions que cotitzen per la base mínima o inferior de la Taula general de rendiments i bases de cotització.

Font: Ministeri de Treball i Economia Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

Annex metodològic

La informació analitzada en el present informe procedeix en la seva totalitat dels registres d'afiliació a la Seguretat Social. Concretament, la informació sobre autònoms persones físiques i d'afiliació per compte propi prové del Ministeri de Treball i Economia Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social; i la informació del total d'afiliació i d'afiliació per compte d'altri prové directament de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Totes les dades són les registrades en l'últim dia del trimestre, és a dir, a 31 de març, 30 de juny, 30 de setembre i 31 de desembre de cada any.

Total afiliació

Inclou l'afiliació en tots els règims de la Seguretat Social: per compte propi i per compte d'altri.

Treball per compte propi

Inclou l'afiliació al règim especial de treballadors autònoms (RETA) i l'afiliació al règim especial del mar per compte propi. Per col·lectius distingim: autònoms persones físiques (el que considerem treball autònom en aquesta nota), familiars col·laboradors, socis de societats, membres d'òrgans d'administració de societats, familiars de socis, religiosos i membres de col·legis professionals.

Treball autònom

Un treballador autònom, segons la definició de l'Estatut del treballador autònom (Llei 20/2007, d'11 de juliol), és aquella persona física que realitza de manera habitual, personal i directa una activitat econòmica a títol lucratiu sense subjecció a cap contracte de treball, tant si utilitza el servei remunerat d'altres persones com si no.

En el present informe s'utilitza el concepte d'autònom persona física, que fa referència a les persones treballadores afiliades a algun dels règims per compte propi de la Seguretat Social que no estiguin integrades en societats mercantils, cooperatives o altres entitats societàries. També s'exclouen els col·laboradors familiars o les persones que estan registrades formant part d'algun col·lectiu especial de treballadors. Per tant, només es té en compte una part del total de persones afiliades per compte propi a la Seguretat Social que s'anomenen "autònoms persones físiques".

Treball per compte d'altri

Les persones treballadores per compte d'altri són aquelles que presten serveis retribuïts dins l'àmbit de l'organització i direcció d'una altra persona física o jurídica. Es considera l'afiliació al règim general de la Seguretat Social (RGSS), que inclou el sistema especial agrari i el sistema especial de la llar; l'afiliació al règim especial del mar per compte d'altri, i l'afiliació al règim especial de mineria del carbó.